

Köszöntöm Csengerit, Keményt s a többieket. Téged pedig öllelek.
Kőrös, majus penultimus napján

barátod
A. János.

Salamon rájegyezte: (1839 Aranytól)

Kívül: T. cz. Salamon Ferencz urnak tisztelettel. Pesten Uri utca,
13 szám. vagy A Pesti Napló szerkesztősége.

Közli: JÓNÁS KÁROLY.

KÖLCSEY FERENCZ LEVELEI B. WESSELÉNYI MIKLÓSHOZ.

L.

N-Károly, septemb. 1831.

Méltóságos Báró,

Végre hosszú elzáratás után,¹ szerencsés valék emberek közé juthatni, 's Mlgodról is valamit hallhatni. Gróf Károli György volt kegyes Mlgodról hirt mondani, 's egyszersmind e' levélkének általküldését magára vállalni. A' riadás mely Junius oltá az országot keresztül futotta, megfosztott az örömtől, hogy Julius 18-dikán Mlgodat itt a mi parányi körünkben láthassam; 's az országos munkálkodásokra tett észrevételeket kezeiből visszanyerhessem. Most bátor vagyok azokért könyörögni; 's Mlgod bizonyosan fog lelni alkalmat, a' mi által azokat biztosan visszaküldhesse. Talán a Bátyám Bölöni legkönnyebben tehetné által Gróf Károli Györgyhez, honnan annak idejében kezeimhez vehetném.

A' mi uraink kezdenek a' panicus terrorból lassanként magokhoz térni; 's íme a közösülés Megyénkben szabad; s a dolgok a' régi lábra visszaállottak. E' történt már előbb Beregben és Ugocsában, 's most Szabolcsban is. De Bihar és Közép Szolnok mégis zárva tartják magokat. Az Istenekre! 's nem elég vala e' a' kár, mely eddig a' hirtelen ijedésben tett rendelések által okoztatott? Kelle azt még halmozni? Kelle a' népet arra kényszeríteni, hogy szorongásai miatt neki zúdúljon; 's magát az igazgatás ellen vétkessé tegye? Biharban már is volt lázadás; 's annak lecsilapítására a' nyavalyánál gonoszabb orvoslás. a' staturium vétetek elő. Gyönyörű mód! 's ez fog tehát a' kereset' módjától megfosztott Élesdi Oláhnak kenyeret adni, midőn a' ránk jövő tél az éhelhalást is meghozza?

Prof. Kézi, és Tittel, és Kazinczy nincsenek. Ez utolsónak parentatiojára Gróf György, a' Mlgod' nevében is felszólított. Illy felszólításnak engedni szent kötelesség; de nehéz kötelesség. A' sokat szenvedett férj-fiú' élete s literatori pályája a' közelebb mult hatvan év' litteraria historiájával, 's a' nyelv' nagy revolútiójával elválhatatlan öszveköttetésben áll; 's annak ki e' hőséről méltóképen akar szólni, pragmatikai lélekkel szükség a' magyar literatura' egészét keresztül ölelni; 's e' pragmatikai lélek az, a' mi a' világ' legnagyobb ritkaságai közé tartozik.

A' szerencse tartsa meg Mlgodat, 's engedje nekem a' boldogságot,

¹ A nagy cholera miatt.

hogy soká' ki nem maradható közgyűlésünkön férjfiás hangjait újra hallhassam! Kegyeibe ajánlott forró tisztelettel maradok

alázatos szolgája:

- Kölcsey Ferencz.

II.

Pozsony, November 19. 1833.

Tiszteletreméltó Barátom,

Örömmel nyitám fel Pestről irt leveledet, de nem olvashatám belőle a' mit olly igen óhajtottam, hogy ti. Pozsonyba jövendő vagy. Az az átkozott bizonytalanság! bár legalább elhatározottan mondanák meg: mit akarnak veletek. Professor Szász¹ nekem azt az örömet tevő, hogy meglátogatott 's így szerencsés vagyok a' derék férjfiat ismerni. De ollyankor volt nálam, midőn már haza indulóban vala, 's így Neked általa sem nem írhattam, sem kéziratodat el nem küldhettem, mivel még akkor nem adák kezemhez. A' Fillértár hirdetévényeit mindazáltal elküldém általa. A' Schmid factora számodra tevő azokat hozzám, 's kért ajánlanám Neked a' hasznos ügyekezet pártfogását. Az ügyekezet igen is hasznos, csak dolgozóknak meg ne fogyatkozzék; kérelek, méltóztassál a' hirdetévényeket elosztogatni. Én a' Szász diplomatikai gyűjteményére (Erdélynek I. Leopold' kezére jutása felől) tegnap indítottam aláírást; s mihielyt az aláírók száma bezáródik, azonnal fogom őt postán tudósítani. Kéziratodat e' levélkével együtt útasítom Bártfaynkhoz biztos alkalommal. A' Széchenyi Stadiuma Lipcsében nyomtattatott, 's Bécsben és itt titkon árúlatik. De Lipcsében nyomtatni valamit többé nem sok remény van. Wigand Orosznak, ki hasonlót akart próbálni, nyilván megmondá, hogy ott többé egy betűt sem hagynak tőlünk s rólunk kiadatni. Érted, hogy rólunk minden gonosz és hamisat lehet, de jót 's igazat nem! Gyönyörű helyzet — azt meg kell vallani. Minap a Társalkodóból a' pusztá nevetem törölték ki. Azt vélik e, hogy a' mi neveink talizmani sajátsággal bírnak, mint a Prinz Biribinker' neve? Alig tudja az ember bosszankodni kelljen-e, vagy nevetnie?

Ma vegyes ülés van; az urbéri nyolcz cikkely pecsételtetik meg, 's küldetik fel. A' Consiliumot nyakunkra szavaztatták; de egyebekben nem boldogultak; s így az 5. és 8. cikkelyek megmaradtak, az úri szék pedig lerontaték. Bécsben mit fognak mondani? Ők tudják.

A' Szathmár megyei végzés a' vallástárgyban néhány helyt következéseket szült. Bihar, Szabolcs, Temes, Borsod hasonlókat végeztek, Pest [mint tudod] még előbb. Kedvező végzés hozaték több Megyékben is. Mi fog következni? az ég tudja.

Ha e lépés csak protocollatiókat húzand maga után: úgy nem sokra megyünk. Ha pedig a' történik, a' minek kellene, úgy talán a kormány gondol valamit.

Méltóztassál kéziratod megérkezteről, s egyszersmind felőled 's

¹ Id. Szász Károly,

dolgaitok felől tudósítani. Isten áldjon meg téged 's Hazádat! Öllelek forró, szent barátsággal

Kölcsey.

Czim: Méltóságos Hadadi Báro Wesselényi Miklós Urnak baráti tisztelettel Zsibón. [Magánuton küldve]

III.

Cseke, Ápril 3 d. 1834.

Tiszteletreméltó Barátom,

múlt hónap utolsóján írt leveledet e pillanatban veszem, s annál nagyobb örömmel, mert ez iszonyú sötétség, melly a két haza hírein lebegni szokott, Felőled 's Erdély felől aggodalmakat táplált keblemben. Gróf Degenfeld kocsordi tisztje küldé kezemhez a' kedves sorokat; 's reményem van, hogy ez uton válaszom is kezeidhez ér.

Midőn levélkémet Károlból irám, igen beteg valék, 's erőm nem vala bővebben írni. Azzal biztatának, hogy Martius' 17-dike körül, midőn a Megye közgyűlései tartatni kezdettek, Te valami közel helyen vadászni fogsz, 's így feligmeddig a gyűlésre is vártak. Én ugyan nem maradhatam ott, de reménylettem, hogy azon alkalommal egymással közelebbről értekezhetünk 's találkozásunkat meghatározhatjuk, melyet én szivepedve óhajtok. Ez meg nem történt; de ha egész itthon létem alatt sem történhetne meg, vigasztalhatatlan fognék lenni.

Haza érkeztem óta mindég itthon vagyok, 's egészségem gyöngé volta miatt még udvaromból ki nem valék; sőt még udvaromon sem néztem széllyel. Nehány nap óta kezdek jobban lenni, de hosszú útra nehezen leszek alkalmas e hetekben; 's szerencsésnek mondom magamat, ha Pozsonyi útam kezdetére, mellyet e' folyó hónap végső hetére határoztam, elég erőt nyerendek. Nem volna-e lehetséges, hogy paripájdion ide röpíttesd magadat? Az út e' környékben nem épen ros; 's az alkalmatlanságot, mit az ide utazás alatt, 's parányi házam falai közt szenvednél, igyekezném kipótolni azon készséggel, mellyre kérdéseidre felelgetnék. 'S mennyi kérdeni valód vagyon most Neked!

A' kéziratot illetőleg semmi felvilágosítást nem adhatok. Pesti barátaink csak az elválás pillantatában, 's csak annyit szóllottak, a' mennyt irtam.

Az üdvezlő, kit nem nevezék, senki más nem, mind a Mérey Successora.¹ »Tudom, úgy monda, hogy lesz W vel, 's kérem őt nevemben üdvezeni.« Ez félig úgy hangzott, mint tapogatozás; mert a W és K találkozásokkal némelly uraknak sok bajok van. Mult ősszel itthon létemben is pletyka folyt Pozsonyban, hogy én és Böthy² csak azért jövének le, hogy W vel conferentiázzunk. Haggyán! Szükség nekik is magokat mulatni; 's az ő mulatkozásaik és pletykájik a' mi utainkat bizonyosan más felé nem térítik. Ragályiról igen sok mondani valóm van. Közte 's az oppositio emberei közt rosszul áll a'

¹ Somsich Pongrácz alnádor személynök.

² Beöthy Ödön, bihari követ.

dolog. Őtet egyfelől, más felől Deákot, Novákot és Eötvös Miskát mindenre kértem, közelednének egymáshoz. De mondom néked, reménységem kicsiny. Csak akkor lehettél volna köztünk, midőn R. megérkezett! Lehetetlen, hogy geniusod hatalma valami jót ne tehetett volna; 's az egymáshoz közelítést ne könnyítette volna.

Cziráky él. Éljen bár! én nem irigylem neki a' levegőt, mit Isten különbség nélkül mindennek és mindenfélének ad.

Köszönöm a' hirt Diaetátok felől. Itt gonosz hírek szárnyalának dolgaitokról; 's Diaetátok is Szebenre volt a' pletykában téve. Isten talán csak nem hágy el egészen; 's a' szegény hazácska nyugalomra vergődik Erdély megyéji bizonyosan érezni fogják becsedet; 's így nem azt kérдем: Követ leszesz e? hanem: melyik megyéből leszesz?

Leveled szerint e hónap 13-dikán Zilahon fogsz lenni; 's így talán azon hét végén én is várhatnálak; vagy a' következőnek elején.

Naplóm csak a' mult nyár augusztusáig van készen; 's addig le is irattam számodra; 's írod azt vallá, hogy az íveket el is küldé. Október óta, midőn tavaly ismét felmenék, csak naponkénti jegyzéseim vannak; mert más munkáimat kelle feldolgoznom; 's egyébiránt is tapasztalásból tudom, hogy később dolgozni fel a' tárgyakat sokkal jobb, mint naponként. Élj szerencsésen, 's emlékezzél rólam olykor olykor!

K. F.

[Czímzés hiányzik.]

IV.

Cseke, Martius 1. 1835.

Szeretett Barátom,

Monorban a' véletlen találkozás inkább meglepett, mintsem eszembe juthatott volna, hogy számodra levél is van ládámban. Midőn ezt észre vevém, már késő vala; de nem is nyugtalanított a feledség, tudván, hogy Pozsonyban a' levélíró személyesen pótolhatja ki a' fogyatkozást. Minden esetre innen küldöm, magaméhoz zárva, az elfelejtett levelet.

Károlban nem valék, mert ma egy hete Debreczenből egyenesen jöttem ide. E' környékben a' testvér haza történetei oly idegenek, mint a' Japani ujságok. Isten irgalmazzon e' népnek, mely a' mindennapi kenyeren, 's legfelebb a' környék' apró pletykáin kívül semmivel nem gondol. Károlban mit tudnak, 's mit gondolnak? nem tudom. Még Biharból sem hallottam semmit; pedig oda írtam is-

Eötvösnek nem merek írni, mert hiszem, hogy elébb elindúl Pozsonyból, mint levelem oda érne. Deákot nem tudom: már ott van e? Neki 's több ott maradt barátainknak nemsokára írok.

Légy oly kegyes; és tudass valamit magadról. Deákot, Böthyt, Balogot, Bezerédit, Palóczit, Zarkát, és Kossuthot, 's ha kik még rólam emlíkeznek, köszöntöm. Ölellek forró szent barátsággal!

Czim: Méltóságos B. Wesselényi Miklós urnak. Pozsony erga retour-recepisse. [N: Károly. NB. Nro 165. 42.]

V.

Czegény, Martius 14 d. 1835.

Szeretett Barátom,

Néhány nap óta terjedt itt a' hír, hogy a kir. tábla által kihíva vagy. Bár tudtam, milly boszúnak tárgya vagy; mégsem akartam hinni, hogy közgyűlésen mondott szavakért vessenek pör alá. De íme, megtörtént! Mártius 2-dikán irt leveled elszéleszté kétségemet, pedig e kétség ezúttal reményvel volt vegyítve. Tegnap délelőtt Csekei lakomban vettem leveledet. Még Pozsonyból haza érkeztem óta ki sem voltam házamból; nem láttam a Megyebeliek közül senkit. Leveled vévén egyszerre fogattam, 's ide Kendéhez jövék, megtudni: lehet e valamit kezdeni? Hosszú beszéd és fejtegetés után is kénytelen voltam általlátni, hogy ügyedre, az az, tulajdonképen a' szollásszabadság ügyére nézve semmit tehetni nem fogunk. Itt édes barátom iszonyú, engesztelhetetlennek látszó a' harag ellened; s nincs kinézés, hogy személyedet az ügytől, ez igen fontos esetben, velők elválasztatni lehessen. Azonban próbáimat tovább is fogom folytatni, ha csak azért is, hogy lelkem nyugodt legyen, 's elmondhassam: megtettem a' mi lehetséges volt. Miska eddig talán elhagyá Pozsonyt; nagy nyugtalansággal várom őt; mert lehetetlen, hogy együtt ne szollottatok legyen; 's ő nekem némi nyilatkozásokat ne tehesen. Neki hivatalát lemondani nem szabad, ha csak azért is, hogy részedre a' szükséges vizsgálatot itt végbevihesse.

Magamról mit irjak? nem tudom. Zemplinben 12-ben volt követválasztás; s én fel valék szollítva, hogy engedjem barátaimat elválasztatásomon munkálódni. Feleletem feltételes vala. Szathmárban principimuért mondek le: tehát többé szabad nem vagyok valamelly Megyéből követnek mehetni, ha annak instructiója főbb elveimmel ellenkezik. Mit tettek ők? még nem tudom. Ohajtásom, 's reményem vala: hogy az Országgyűlés oszoljon el. Királyunk Ferdinand nyilvánítja, hogy a diatát folytatni fogja. Az ég tudja: mi lesz belőlünk?

Az erdélyi ügy Biharban pártfogást talált; noha a' közgyűlés végzésével, úgy mint az a' protocollumba ment, megelégedve nem vagyok. E pontra nézve még Szathmár semmit sem tett; de úgy látszik, gondolkoztak róla; 's talán fognak tenni valamit.

Haza jöttöm után kevés napokkal írtam Hozzád egy levélkét, 's mellé zártam a' számodra Pozsonyból (hajdani irnokod) Kovács által küldött 's Monorban kézadni elfelejtett levelet is. Nem tudva semmit a' történekről Pozsonyba útasítám a csomót; most már nem tudom: hol tévelyeg. De postán küldöttem, 's recepisse mellett. Talán el nem vész.

Nyilatkozásod, hogy reám bíznád ügyedet, ha eskütt ügyész volnék, előszer bánatta meg velem életemben, hogy az nem vagyok.

Betegséged híre nyugtalanít; bár e pontról bővebben tudósítanál! A' Szathmár megyei követek irják Budáról, hogy ott kérdés van: ha Te, mostani körülményeidben, fogsz e a' felső Tábla üléseiben részt vehetni? Nem tudok törvényt, mely azt tiltaná. Minden esetre e' felől könyörgök:

méltóztassál engem tudósítani. Sietek bevégezni e' sorokat, hogy még idején Károlba érkezhessenek, s' a talán hónap induló táskával mehesse- nek feléd. Nem tudom kimagyarázni az érzést, mi keblemet dúlja. Annyit naponként, világosabban érzek, hogy miután Erdély és Te ily körülmé- nyek közé jutottatok, ohajtanék ismét országgyűlésen lehetni; 's szavamat (mert Magyaroknak miye van már egyebe szavaknál?) érettetek felelhetni.

Öllelek forró, szent barátsággal mind a' síriglan

Kölcsey.

Czim: Méltóságos B. Wesselényi Miklós Urnak. Pest. [W. jegyz.: Apró 5-kén, — 835.]

VI.

Cseke, Május 16. 1835.

Tisztelt Barátom,

Eötvös Miska e' hónap elsőjén indítá Hozzád az általa addig készí- tett vizsgálatot. Ugy hiszem a' vallomások' száma felül volt harminczan; de még maradtak hátra, kik ügyedben tanuskodni fognak. Eddig bizonyo- san vetted a küldeményt. Három nap mulva ismét együtt leszek Miskával, 's megtudom tőle: meg van e' már minden téve, a' mit itt tenni lehet? Leveledből, 's Eötvös Tamástól, ki e' napokban nálam vala, értem, hogy dolgaid kimenetelét nagy léleknyugalomban várod. Jobban ismerlek, mint sem az előttem váratlan voina. Tudtam, és tudom én, hogy Téged akármí ér, saját magadból 's elveid tisztaságából ki nem forgat; de gondban vagyok e' szegény haza miatt, melynek sorsa itt a' tiédde kapcsolatban áll. Kínos bizonytalanságban várom, hogy Felőled valami bizonyosat tudhassak. Könyörgök hagyj valamit, 's gyakran (a' lehetőségig) tudnom magadról.

Pozsonyról csak annyit tudok, a' mennyi Kossuthnak áprilisi leve- leiben áll; mert folyó hónapi tudósításait még nem láttam. Egyik levelé- nek végén fájdalommal olvastam, hogy Deák ismét beteg. Ez ide zárt levélkét írák neki; kérlek általadni méltóztassál.

Itt a' kinézések nem tisztulnak. Mához egy hétre, szándékozom Jegyzőhivatalomról a' lemondást beadni. Illy körülményekben a' hivatal viselés a' gályapadhoz lánczolatáshoz hasonlít. Erdélyből ide igen kevés, 's a' kevés közt semmi jó hír nem jön. Gr. Degenfeld Ottó e' megyében, Erdőszádán tartózkodik. Én nem láttam; de Miska több ízben volt vele. Bár itteni lakása azon hasznot adná, hogy a' szathmári gyűlésekre eljöne. Mennél nagyobb sülyedésben vagyunk itt, annál inkább szükség lenne a' segéd, mely kiemelkedhetésünket előmozdíthatná. Károlból, ha valami tudatni méltó leszen, ismét irok a' táskával. E' levelet egyenesen innen Pestre menő alkalom viszi Bártfayhoz, kitől egyébiránt haza jöttöm óta egy betűcskét sem vettem.

Barátaikat üdvezlem; öllelek forró, szent barátsággal!

Kölcsey.

Czim: Méltóságos B. Wesselényi Miklós urnak, Pozsony. [W. jegyz.: Jun. 6-án — 835.]

VII.

Károl, Május 22. 1835.

Szeretett Barátom.

Ide jövék olyfajta céllal, hogy hivatalomról lemondjak; 's ez okért nem is szállottam a' főjegyzői szállásra, 's a' törvényszéki dolgokban sem vettem részt. Azonban Eötvös Miska azt hívé, hogy lemondásomat még most fel kellene függesztenem, azon remény miatt, mert ő és én még talán valami jót tehetnénk, úgy látszatván, hogy az emberek is térnek meg felé. Nekem ehez nem vala sok reményem, 's mindég a lemondás mellett voltam; s ma a' közgyűlést megelőző napon, a' diaetai relatiókat által néző deputatióba csak jó szerencsére mentem el. És ime Isten hiedelmem felett megsegíte. Hosszú, de nem sikertelen beszédeink által Uraynak nagy ellenküzsdése mellett is rá mentünk, hogy a' megyei törvényszék' bírági választását főispányi befolyástól megoltalmaztuk, a' törvényszéki publicitást kivívtuk stb. Két igen fontos tárgy volt hátra: Erdély ügye 's Wesselényié. Erdélyre nézve Uray a' követeknek reprobáltatni kívánta, hogy instructiójok nem lévén, a' Nógrádi indítványt pártolták. De húzamos vitatás után engedett, 's teljes egyezés lón, hogy Erdély ezután is pártoltassék. A' Wesselényi Ügy ennél is nagyobb vitatás alá jött. Uray tüzesen állítá, hogy ez ügyet Szathmár megye nem pártolhatja; Miska 's én számos erősséggel mutogatók a' pártolás' szükségét. Resultatum lón, hogy a' deputatió végzésre nem jöhetett, 's az egész dolog elintézése a' közgyűlési vitatásokra hagyatott fel. A' kérdés nehéz volt. Egyik alispányt legalább megkellett vala nyernünk, ha akarjuk, hogy a' közgyűlésen el ne bukjunk. Kendéhez mennénk; 's kértük, 's kényszerítettük a' hazára: felejtene el ellened levő haragját, legalább választaná el személyedet a' haza közügyétől, mely itt fel forog; 's állana pártunkra. E' közben Uray is jött, 's ennek is szívére támasztók a' dolgot. Kende elismerte, hogy a' W . . . actiójában a' szollásszabadság veszedelmeztetik, 's e' veszedelmeztesítés következeit szomorúaknak vallotta. Uray irántad való tiszteletét vallotta, 's azon ohajtását, hogy az ügyet örömet látná segítve. De mindegyiknek előtte állott azon hamis szégyen, hogy talán, ha az előbb történtek után, most pártodra kelnének, alispányi tekintetök compromittálnék. Ezekért alkut ajánlottak, hogy t. i. a' Megye a' W . . . ügyéről in publico ne szóljon se jót se roszt; hanem az' Első alispány írja meg Darvainak, hogy ők (a követek) a' W . . . ügyét, ha indítványba tétetik, pártolni (a' szabadszollás' principiumából) el ne mulassák. Uray pedig becsületére ígérte, hogy a' követek e' szellemben teendő enunciatióját helyben hagyólag fogadandja. — Ez alku engem gondolkodóba ejtett; de Miskával együtt látván azt, hogy ha a' tárgy közgyűlési vitatásra jön; 's Uraytól ostromoltatik; Kendétől pedig nem pártoltatik: bizonyosan elbukik — arra határoztuk magunkat: fogadnók el ez alkut. Így az ügy a' diaetan pártolva lesz; a Szathmár Megyei követek jó világitásban állanak; a' megye árnyékban marad — de ez utolsóról nem tehetünk.

E szerint holnap a' követekhez stafeta megy — így ígérte Kende! Azon stafeta viszi e' leveletem Hozzád, 's még egy másat Miskától. Kevés napok előtt Bártfayhoz küldöttem számodra egy levélkét. Ezekből talán

lehet mégis remélni, hogy ha első beléptünkkor mindent nem nyertünk is úgy, a' mint kellett volna, a' mint a' megye becsülete kívánta volna; de mégis utat törtünk; 's talán talán időről időre liberálisb instructiót eszközölhetünk. E' kinézés miatt engedek Miska tanácsának; s ez úttal még hivatalomat jobb remény' fejében le nem mondom. Noha — kénytelen vagyok vallást tenni — e' hivatal nagy terhenre van. 'S csak szerencsés siker a' haza ügyére nézve teheti, hogy még továbbra is megtartsam.

Dolgaidról annyit tudok, hogy pöröd megkezdett; 's hogy a' miatt a' Nádor Bécsbe járt. Méltóztással valahogyan tudósítani, — talán Darvay a' megyei relációkkal elküldhetné leveledet — mint állasz? 's a' diéta teszen-e, 's mikor, valamint Reád nézve?

Deák beteg-e? Bártfay után neki is írtam. Kérlek tudasd vele e' levelet, hogy lássa, mikép még hivatalban vagyok, 's mi okért? 's mi remény miatt?

Balog, mondják, nincs Pozsonyban. Barátainkat egyről egyig ölelem. Élj szerencsésen! Öllelek szent barátsággal

Kölcsey.

Czim: Méltóságos B. Wesselényi Miklós Urnak. Pozsony. [W. jegyz: Maj. 29-én — 835.]

Kiadja a b. Wesselényi-család levéltárában [Erd. Muz.-Egyl. levéltára] levő eredetiekből

FERENCZI ZOLTÁN.

BAJZA JÓZSEF LEVELE KOSSUTH LAJOSHOZ.

Minister úr.

Én Gyurmánt a lap külföldi rovatától elvenni vesztességnek tartom, de miután vezérczikk-írók igen kevesen ajánlkoznak, végtére is kénytelenek leszünk őt a meghatározott rendes díj mellett inkább állandó vezérczikkíró képen alkalmazni. A vezérczikk legfontosabb rovata a lapnak s ha e részben gyengék leszünk, leginkább szembe fog tűnni. A külföldi rovatnál sokkal inkább eltakarhatjuk gyengeségünket, mint itt. Azért gondolnám tegyük Gyurmánt a vezérczikkrovathoz, a külföldhöz pedig Matisz Pált, ki ha most még nem is az, a kit óhajtanánk, egy pár hónap alatt bele tanul és kielégít bennünket, mert jó tehetségű, tiszta felfogású embernek látszik, írni jól tud. Ábrányi Emil ennél még jobb volna főnöknek a külföldi rovathoz, de ő hivatalban lévén, csak segédül alkalmazható; egyébiránt így is hasznát vehetendjük s ő vezérczikket is fog némelykor írni és a külföld mellett jó egyén lesz.

Stullernek két hivatala összeférhetetlen lesz. Vagy egyiket vagy másikat nem lesz képes betölteni, mi a lapra nézve annál nagyobb baj, mert Vörös is hivatalban van, Dobrosi pedig nem kapacitás, ámbár azt hiszem, hogy jó segéd lesz.

Bátor vagyok figyelmeztetni és kérni, hogy a lap első számába egy bevezető cikket méltóztassék írni, s azon fölül, ha lehetséges, az első 7—8 számba legalább két vezérczikket, hogy meg legyenek czáfolva